

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (EKOSOK) Akreditasyon Rehberi

Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konseyi (EKOSOK), Birleşmiş Milletler (BM) sisteminin temel organlarından biridir.¹ 1945 yılında BM Şartı ile kurulan EKOSOK, sürdürülebilir kalkınmanın üç boyutu olan ekonomik, sosyal ve çevresel alanlarda ilerleme sağlanmasında merkezi bir rol oynamaktadır. BM'ye bağlı 15 uzman kuruluşun, işlevsel komisyonların ve beş bölgesel komisyonun çalışmalarını koordine etmekle sorumludur.

EKOSOK, uluslararası iş birliğinin güçlendirilmesi ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarına ulaşılması doğrultusunda politika diyalogu için merkezi bir platform sunar. **Yenilikçi fikirlerin paylaşılması, ileriye yönelik stratejiler üzerinde fikir birliği sağlanması ve kalkınma girişimlerinin uygulanmasının teşvik edilmesi konularında kilit bir rol üstlenir.** Aynı zamanda, BM bünyesinde düzenlenen büyük konferans ve zirvelerin takibini yürütmekle de görevlidir.

EKOSOK, alt organları ve üye devletler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör dahil olmak üzere çok paydaşlı yapısıyla, **yoksulluk, eşitsizlik, iklim değişikliği, sağlık ve eğitime erişim gibi kritik küresel sorunların ele alınmasına katkı sağlar.**

EKOSOK akreditasyonu, sivil toplum kuruluşlarına BM organlarına ve mekanizmalarına erişim imkanı tanıyarak politika oluşturma süreçlerine katılmalarına ve savunuculuk çalışmalarını güçlendirmelerine olanak sunar.

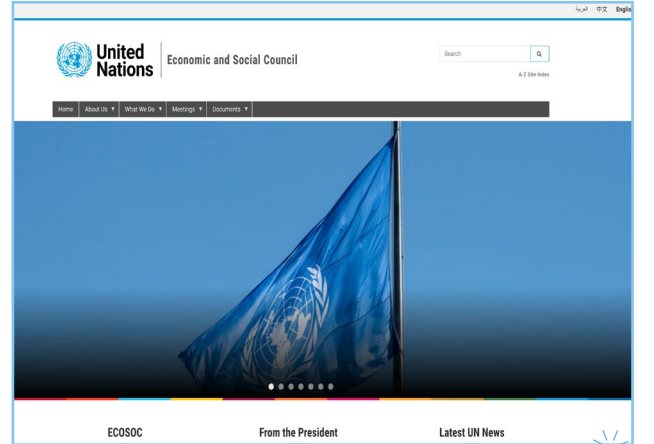
Bu rehber, kadın sivil toplum kuruluşları ile toplumsal cinsiyet eşitliği alanında faaliyet gösteren diğer STK'ların küresel düzeyde seslerini duyurabilmeleri için EKOSOK akreditasyonuna başvuru sürecini takip etmelerine destek olmak amacıyla hazırlanmıştır.

BU REHBERDE NE BULACAKSINIZ?

- › EKOSOK Akreditasyonu Nedir?
- › EKOSOK Akreditasyonu Neden Önemlidir?
- › Nasıl Başvururum?
- › Başvuru İpuçları Nedir?
- › Akredite Olduktan Sonra Bizi Neler Bekliyor?

UNUTMAYIN!

2025 yılı için son başvuru tarih 1 Haziran 2025'tir.

İnternet sitesi için tıklayınız

“EKOSOK Akreditasyonu, sivil toplum örgütlerinin sesini küresel düzeyde duyurabilmesi için çok kıymetlidir. Başvuru sürecinde, kuruluşun faaliyet alanlarını, kadınların güçlenmesine yönelik çalışmalarını ve yereldeki etkisini net biçimde ortaya koyması önemlidir. Başvurunun uzun bir süreç olduğunu unutmadan, takipte kalmak, soruları cevaplamak, istenen belge ve bilgileri zamanında sağlamak gerekir.

– Kırmızı Biber Derneği

1 EKOSOK'da dair detaylı bilgi: <https://ecosoc.un.org/en>.

EKOSOK AKREDİTASYONU NEDİR?

EKOSOK'a bağlı Sivil Toplum Kuruluşları Birimi (NGO Branch), hükümetler arası bir organ olan EKOSOK STK Komitesi'nin çalışmalarına destek sağlamaktadır. EKOSOK istişari statüsü, 19 üye devletten oluşan STK Komitesi'nin tavsiyesi üzerine EKOSOK tarafından verilmektedir.²

EKOSOK, sivil toplum kuruluşlarının BM'nin çalışmalarına katılımını sağlamak amacıyla üç farklı düzeyde istişari statü sunmaktadır:

1 Genel İstişari Statü (General Consultative Status)

Bu en yüksek düzeydeki statü, geniş bir coğrafi alanda faaliyet gösteren ve EKOSOK'un çok sayıda çalışma alanıyla ilgilenen STK'lara verilir. Bu statüye sahip kuruluşlar;

- › Yazılı bildiri sunabilir,
- › Sözlü müdahalelerde bulunabilir,
- › Yan etkinlikler düzenleyebilir,
- › BM toplantı ve konferanslarına katılım sağlayabilir.

2 Özel İstişari Statü (Special Consultative Status)

Bu statü, EKOSOK'un belirli yetki alanlarına odaklanan ve bu alanlarda uzmanlaşmış STK'lara verilir. Bu kuruluşlar, kendi uzmanlık alanlarıyla ilgili BM alt organlarına erişim imkanına sahiptir.

3 Kadro Statüsü (Roster Status)

Bu en temel seviye statü, zaman zaman EKOSOK'un çalışmalarına katkı sağlayabilecek STK'lara verilir. Diğer statülere kıyasla erişimleri sınırlıdır, ancak belirli durumlarda toplantılara katılabilir ve yazılı bildiri sunabilirler.

Bir STK'ya verilecek istişari statü; kuruluşun faaliyet alanı, yönetim yapısı ve coğrafi erişim gibi unsurlarına göre belirlenir. Her statü, BM sistemiyle farklı düzeylerde etkileşim kurma olanağı tanır. Bu sayede STK'lar uzmanlıklarını paylaşabilir ve küresel platformda savunuculuk faaliyetleri yürütebilir.

STK'ların BM nezdindeki resmi süreçlere katılımı ilk kez EKOSOK aracılığıyla mümkün olmuştur. 1945 yılında 41 STK'ya istişari statü verilmiş; bu sayı 1992'de 700'ü aşmış ve o tarihten bu yana sürekli artarak günümüzde 6.494'e ulaşmıştır.

“EKOSOK danışmanlık statümüz sayesinde, BM oturumlarını yüz yüze takip ederek sözlü beyanlarda bulunduk, gölge raporlarımızı doğrudan ve etkili bir şekilde savunma imkânı bulduk. EKOSOK statümüzü, yerelin bilgisini uluslararası alana taşımak ve bu statüye sahip olmayan kadın hakları savunucularının sesini CEDAW ve Kadının Statüsü Komisyonu gibi BM mekanizmalarına ulaştırmak için etkili bir araç olarak kullanmaya devam ediyoruz.

– Kadının İnsan Hakları Derneği

2 EKOSOK İstişari Statüye sahip olan STK'ların listesi: <https://docs.un.org/E/2023/INF/5>.

EKOSOK AKREDİTASYONU NEDEN ÖNEMLİDİR?

Birleşmiş Milletler toplantılarına katılım, çoğu zaman yalnızca EKOSOK akreditasyonuna sahip bir sivil toplum kuruluşu aracılığıyla mümkün olmaktadır. Bu nedenle, kadın sivil toplum kuruluşları ile toplumsal cinsiyet eşitliği alanında çalışan STK'ların bu akreditasyonu edinmeleri büyük önem taşır. EKOSOK akreditasyonu, bu kuruluşlara kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik küresel çabalara katkı sunma, karar alma mekanizmalarına dahil olma ve uluslararası düzeyde seslerini duyurma imkanı sağlar.

İstişari statüye sahip sivil toplum kuruluşları, statü türüne bağlı olarak Birleşmiş Milletler sistemine farklı düzeylerde erişim hakkı elde eder. EKOSOK kapsamında verilen Genel, Özel ve Kadro statüleri, **STK'lara BM mekanizmalarına katılım, görüş bildirme, etkinlik düzenleme ve temsilci atama gibi çeşitli fırsatlar sunar.**

Tüm istişari statü türleri, sivil toplum kuruluşlarına aşağıdaki olanakları sağlar:

- › **Resmi BM toplantılarına katılım:** Akredite STK'lar, EKOSOK toplantılarının yanı sıra kendi çalışma alanlarıyla ilgili alt organlar, komiteler ve uluslararası konferanslara katılım sağlayabilir.
- › **Yazılı beyan sunma hakkı:** Toplantılar öncesinde yazılı beyanlar göndererek uzman görüşlerinizi paylaşabilir ve gündemdeki konulara ilişkin resmi belgelere katkı sunabilirsiniz.
- › **Ağ kurma ve savunuculuk faaliyetleri:** BM yetkilileri, hükümet delegeleri ve diğer STK temsilcileriyle doğrudan etkileşim kurarak iş birliği geliştirebilir; çalıştığınız konularda savunuculuk ve lobi faaliyetleri yürütebilirsiniz.

Genel veya Özel İstişari Statü sahibi STK'lar, aşağıdaki ek hak ve fırsatlardan yararlanabilir:

- › **Sözlü sunum yapma hakkı:** BM toplantıları sırasında sözlü açıklamalarda bulunarak uzmanlığınızı paylaşabilir, görüşlerinizi doğrudan dile getirebilirsiniz.
- › **Yan etkinlik düzenleme:** Belirli konulara dikkat çekmek, farkındalık yaratmak ve daha geniş kitlelerle etkileşim kurmak amacıyla BM toplantılarında yan etkinlikler organize edebilirsiniz.

- › **BM merkezlerine fiziksel erişim:** Temsilcileriniz, New York, Cenevre ve Viyana'daki BM merkezlerine giriş kartı olarak bu ofislerdeki toplantı ve etkinliklere doğrudan katılım sağlayabilir.

EKOSOK akreditasyonu, yalnızca BM toplantılarına katılım imkanı sunmakla kalmaz; aynı zamanda aşağıdaki avantajları da beraberinde getirir:

- › **Artan Güvenilirlik ve Görünürlük:** EKOSOK akreditasyonu, kuruluşunuzun BM'nin değerlerine ve hedeflerine olan bağlılığını gösterir. Bu durum, ulusal ve uluslararası düzeyde itibarınızı ve görünürlüğünüzü artırır.
- › **Politika Uygulamalarının İzlenmesi:** BM üye devletlerinin toplumsal cinsiyet eşitliği ve ilgili konulardaki taahhütlerini yerine getirip getirmediğini izleyebilir, gelişmeleri takip edebilirsiniz.
- › **Bilgi ve Uzmanlık Paylaşımı:** BM çalışmaları hakkında güncel bilgiye ulaşabilir, ilgili belgelere erişebilir ve politika süreçlerine yönelik istişarelere katılabilirsiniz.
- › **Kapasite Geliştirme Fırsatları:** BM tarafından STK'lara yönelik olarak düzenlenen eğitim programları, çalıştaylar ve teknik oturumlara katılım sağlayarak kurumsal kapasitenizi artırabilirsiniz.
- › **Finansman Olanaklarına Erişim:** Belirli BM hibe programları ve finansman mekanizmalarına başvurma konusunda uygunluk kazanabilirsiniz.

Sonuç olarak EKOSOK akreditasyonu, STK'ların BM sistemine anlamlı katılımını kolaylaştırır. Bu sayede uluslararası politika tartışmalarına katkı sunabilir; çalıştığınız konulara ilişkin savunuculuk faaliyetlerini güçlendirebilir ve küresel sorunların çözümünde çeşitli paydaşlarla iş birliği geliştirebilirsiniz.

“EKOSOK statüsü, vakfımızın savunuculuk stratejilerine küresel bir boyut ekleyerek yeni işbirlikleri kurmasına ve etki alanını genişletmesine imkân sağladı. Sanatla iç içe yürüttüğümüz, yereldeki kadınların gündemini ulusal seviyeye taşıdığımız çalışmalar, bu sayede uluslararası mekanizmalarda daha güçlü karşılık buldu. EKOSOK statüsü, bu yaratıcı yaklaşımın uluslararası düzlemde tanınmasını ve politik etki üretmesini mümkün kıldı.

—Uçan Süpürge Vakfı

EKOSOK AKREDİTASYONUNA BAŞVURU: NEREDEN BAŞLAMALI?³

1 Başvuru Koşullarını Karşıladığınızdan Emin Olun

Kuruluşunuz, kâr amacı gütmeyen ve EKOSOK'un görev alanına giren konulara açık bir şekilde odaklanan bir sivil toplum kuruluşu olmalıdır.

Demokratik yollarla kabul edilmiş bir tüzüğe, şeffaf bir karar alma sürecine ve yerleşik bir genel merkeze sahip olmanız gerekir.

Yönetim yapınız demokratik ve temsil niteliği taşımalı; hesap verebilirlik mekanizmaları açıkça tanımlanmalıdır.

Finansmanınızın büyük bölümü bireylerden, ulusal iştiraklerden veya diğer hükümet dışı kaynaklardan sağlanmalıdır.

Kuruluşunuz en az iki yıldır aktif olarak faaliyet göstermelidir.

2 Gerekli Belgeleri Hazırlayın

EKOSOK web sayfası aracılığıyla oluşturulmuş kurumsal profil⁴

Tüzüğünüz (varsa yapılan değişikliklerle birlikte)

En az 2 yıldır faaliyette olduğunuzu gösteren resmi kayıt belgesi

Son 2 yıla ait yıllık faaliyet raporları

EKOSOK'un yetki alanına giren çalışmalarınızı gösteren detaylı faaliyet raporu

Yakın tarihli mali tablolar

Varsa, diğer uluslararası kuruluşlarla sahip olduğunuz istişari statü belgeleri

3 Başvurunuzu İletin

Başvurular elektronik ortamda, BM EKOSOK'un resmi web sitesi üzerinden yapılmalıdır.

Tüm belgelerin BM'nin resmi çalışma dillerinden birinde (İngilizce veya Fransızca) sunulduğundan emin olun.

BAŞVURUYU GÖNDERDİNİZ, SIRADA NE VAR?

• Gözden Geçirme Süreci

- BM STK Komitesi başvurunuzu inceleyecek ve gerekirse sizden ek bilgi ya da belge talep edecektir.
- Bu süreçte sistem üzerinden başvurunuzu düzenli olarak takip etmeli ve olası taleplere zamanında yanıt vermelisiniz.
- Komite, başvurunuzu değerlendirerek EKOSOK'a kabul ya da ret yönünde tavsiyede bulunur.

• EKOSOK'un Kararı

- EKOSOK STK Komitesi, istişari statüye yönelik yeni başvuruları yılda iki kez inceler: Ocak ayında yapılan "düzenli oturum" ve Mayıs ayında yapılan "devam oturumu" sırasında. Komite, başvurular hakkında doğrudan karar vermez; yalnızca tavsiyede bulunur. Ocak ve Mayıs oturumlarına ait tavsiyeler, ilgili oturumlardan sonra birer rapor halinde EKOSOK'a sunulur. EKOSOK bu raporları sırasıyla Haziran ve Temmuz aylarında değerlendirir. EKOSOK, Komite'nin tavsiyelerini genellikle onaylar. Çok nadiren bu tavsiyeler reddedilir.
- Yeni başvurular için son başvuru tarihi, başvurunun değerlendirileceği yıldan bir önceki yılın 1 Hazirandır.
- Başvurunuz onaylandığında, kuruluşunuza resmi bir EKOSOK akreditasyon sertifikası verilir.

“EKOSOK danışmanlık statüsü, bize Birleşmiş Milletler nezdinde uluslararası tanınırlık kazandırmasının yanı sıra, kadın girişimciliği konusunda küresel politika süreçlerine doğrudan katkı sunma imkanı sağlıyor. Bu vesileyle, üyelerimizin sesini uluslararası platformlara taşıyarak hem Türkiye’de hem de dünyada kadın girişimciliği alanında daha güçlü bir etki yaratılmasına olanak tanıyor. Ayrıca, EKOSOK statüsüne sahip diğer ülkelerdeki STK’lar ile iş birlikleri kurulmasına da zemin oluştuyor.

– Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER)

³ Başvuru ile ilgili detaylı bilgiye EKOSOK'un web sitesinden ulaşabilirsiniz. <https://ecosoc.un.org/en/ngo/consultative-status>.

⁴ Başvuru aşamaların aktaran webinar: <https://ecosoc.un.org/en/ngo/apply-for-consultative-status>.

BAŞARILI BİR BAŞVURU İÇİN İPUÇLARI

- › Kuruluşunuzun misyonunu ve faaliyet alanlarını net bir şekilde tanımlayın ve bunların EKOSOK'un görev alanıyla nasıl ilişkilendiğini açıkça ortaya koyun.
- › BM Şartı'na olan bağlılığınızı vurgulayın. İnsan hakları, barış, kalkınma ve uluslararası iş birliği gibi temel ilkelere olan taahhüdünüzü ifade edin.
- › Kadın hakları, toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal kalkınma üzerindeki etkinizi ön plana çıkarın.
- › Kurumsal başarılarınızı, etki alanınızı gösteren somut verilerle, vaka örnekleriyle veya güvenilir referanslarla destekleyin.
- › Başvurunuzda ve ek belgelerde açık, öz ve doğrudan bilgi sunun. Anlaşılması zor teknik terimlerden kaçının ve yalnızca doğrulanabilir, gerçek bilgilere yer verin.
- › Başvuru sürecine yönetim kurulu üyelerinizi, iş birliği içinde olduğunuz paydaşları ve mümkünse yararlanıcılarınızı da dahil edin. Farklı bakış açıları, başvurunun içeriğini güçlendirebilir ve daha kapsayıcı bir sunum sağlayabilir.
- › STK Komitesi'nden gelecek olası sorulara hazırlıklı olun. Komite, faaliyet alanlarınız, yönetim yapınız veya sunduğunuz bilgiler hakkında açıklama isteyebilir.
- › Süreci yalnız yürütmeyin. Daha önce başvuru yapmış STK'lar ya da BM ile çalışan kuruluşlarla iletişime geçin; onların deneyimlerinden faydalanmak ve destek almak başvurunuzun kalitesini artırabilir.

AKREDİTASYONDAN SONRA SİZİ NELER BEKLİYOR?

EKOSOK akreditasyon hakkı elde eden kuruluşlar, sahip oldukları statü türüne bağlı olarak Birleşmiş Milletler'in çeşitli merkezlerine erişim hakkı elde eder. Bu kapsamda, temsilcilerine yıllık ya da belirli süreli giriş kartları tahsis edebilirler. Ayrıca, giriş kartlarının sayısından bağımsız olarak çeşitli BM konferanslarına temsilci kaydı yapılması da mümkündür.

Her akredite kuruluş:

- › Yılda 7 adet yıllık giriş kartı atayabilir. Bu kartlardan en az biri, kuruluşun Başkanı, Genel Müdürü veya İdari Müdürü adına düzenlenmelidir.
- › 9 adet geçici giriş kartı tahsis edebilir. Bu kartlar en az 1 ay, en fazla 3 ay süreyle geçerli olacak şekilde düzenlenebilir.

Giriş kartı başvuru süreçlerinin sorunsuz ilerlemesi için, ilgili açıklamaların dikkatlice okunması ve gerekli belgelerin eksiksiz bir şekilde sunulması büyük önem taşımaktadır. Belgelerin doğru ve tam olarak iletilmesi, onay sürecini hızlandıracaktır. Giriş kartı başvurularına dair detaylı bilgileri [bu linkte](#) bulabilirsiniz.

AKREDİTASYON DEVAMLILIĞI İÇİN NE YAPILMALI?

Akreditasyon hakkı elde eden kuruluşların, her dört yılda bir Birleşmiş Milletler bünyesinde yürüttükleri çalışmalara ilişkin bir rapor sunmaları gerekmektedir. EKOSOK sistemi içinde belirtilen sorulara dayanarak hazırlanan bu kısa rapor, kuruluşlara hem kendi faaliyetlerini gözden geçirme hem de BM sistemine yaptıkları katkıları derleme fırsatı sunar. Akredite kuruluşlar, bu raporu zamanında iletmedikleri takdirde, EKOSOK'un akreditasyonu askıya alma veya tamamen iptal etme hakkı bulunmaktadır. Raporların hazırlanması ve sisteme yüklenmesiyle ilgili detaylı bilgilere [bu bağlantı](#) üzerinden ulaşabilirsiniz.

Bu yayın Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women) tarafından Avrupa Birliği'nin finansal desteği ile yürütülen "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği için Güçlü Sivil Alan Faz II" projesi kapsamında hazırlanmıştır. Bu yayında geçen bilgiler, söz konusu kuruluş/lara ait olup, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi, Birleşmiş Milletler, bağlı kuruluşları ya da Avrupa Birliği'nin resmi görüşlerini yansıtmak durumunda değildir.

Bu yayının tüm hakları Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'ne aittir. Bu yayın, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin yazılı izni alınmadan, kısmen veya tamamen kopyalanamaz, çoğaltılamaz veya yayımlanamaz. İlgili kaynağa atıf yapılması koşuluyla yayından alıntı yapılabilir.

© 2024 UN Women. Tüm hakları saklıdır.

